

از نظر اسلام معیارهای اساسی برای انتخاب همسر چیست؟

یکی از سپرهای قوی برای حفظ دین، ازدواج است. تسریع در امر ازدواج فایده‌های فراوانی دارد و تأخیر آن زیان‌های بسیاری. کم‌تر عاملی پیدا می‌شود که به اندازه فساد ///

از نظر اسلام معیارهای اساسی برای انتخاب همسر چیست؟ پاسخ استاد شیخ حسین انصاریان

یکی از سپرهای قوی برای حفظ دین، ازدواج است. تسریع در امر ازدواج فایده‌های فراوانی دارد و تأخیر آن زیان‌های بسیاری. کم‌تر عاملی پیدا می‌شود که به اندازه فساد و انحرافات جنسی، به نوجوانان و جوانان لطمه بزند. این مفاسد لطمه‌هایی می‌زند که در کل زندگی و در طول عمر انسان تأثیر نامطلوب دارد. حال که ازدواج مفید و لازم است، باید ببینیم معیارهای یک همسر خوب چیست؟ در انتخاب همسر باید متوجه باشیم می‌خواهیم کسی را انتخاب کنیم که یک عمر در کنار او زندگی کنیم. نباید این مسئله مهم از روی احساسات و بدون دقت و مشورت انجام گیرد، زیرا اگر انسان دچار همسر ناشایست یا نامتناسب و ناهماهنگ شود، کارش بسیار مشکل خواهد بود. مبادا با خود بگوید: فعلاً ازدواج می‌کنم و اگر در آینده نتوانستیم با هم زندگی کنیم، می‌توانیم از هم جدا شویم. برای انتخاب همسر باید معیارهایی داشته باشیم؛ یعنی دختر و پسر، باید ملاک‌ها و میزان‌هایی داشته باشند و بدانند چه همسری، با چه مشخصات و چه صفاتی می‌خواهد؟ می‌توان ملاک‌ها و معیارها و خصوصیات را که در انتخاب همسر باید در نظر گرفته شود، به دو قسم دسته بندی کرد:

1 - آن‌هایی که رکن و اساس اند و برای زندگی سعادت‌مندان حتماً لازم اند؛

2 - آن‌هایی که شرط کمال هستند و برای بهتر و کامل‌تر شدن زندگی اند و بیشتر به سلیقه و موقعیت افراد بستگی دارند. به طور کلی ملاک‌های دسته اول عبارتند از:

1 - تدبیر و دینداری: کسی که پای بند دین نیست، تضمینی وجود ندارد که پای بند رعایت حقوق همسر و ادامه زندگی مشترک باشد. اگر یکی دیندار و دیگری بی دین باشد، زندگی آنان روی سعادت را نخواهد دید. سعادت بدون دیانت محال است. اگر هر دو بی دین باشند، باز تضمینی وجود ندارد که رعایت حقوق یکدیگر را بنمایند. البته منظور از دینداری و تدبیر این است که پای بند کامل به اسلام داشته باشند و اسلام را با جان و دل پذیرفته و در عمل به آن کوشا باشند، نه تدبیر سطحی و بی ریشه و بی عمل.

پیامبر(ص) به شخصی که می‌خواست ازدواج کند، فرمود: **171#&علیک بذات الدین؛ بر تو باد که همسر دیندار بگیری»**. در مورد دیگری فرمود: **171#&کسی که با زنی به خاطر ثروتش ازدواج کند، خداوند او را به حال خودش وامی‌گذارد و کسی که فقط به خاطر زیبایی با زنی ازدواج کند، در او امور ناخوشایند خواهد دید. کسی که به خاطر دین و ایمانش با او ازدواج کند، خداوند همه آن امتیازات را برایش فراهم خواهد کرد»**.

دین دار بودن، به این است که دارای صفات ذیل باشد: عفت، حجاب، حیا، نجابت، اخلاق خوب، خوش حرف و خوش زبان بودن، اهل نماز و مناجات، علاقه‌مند به قرآن و اهل بیت پیامبر(ص)، ترس از خدا داشتن، آبرونگه‌دار بودن، اسراف کار نبودن و...

2 - اخلاق خوب از ویژگی‌های لازم و اساسی برای همسر است. منظور از اخلاق خوب تنها خنده رویی و خوش خلقی نیست، بلکه به معنای اخلاق اسلامی داشتن و نفس را تهذیب و پاک نمودن است.

پیامبر(ص) فرمود: **171#&اذا جاءکم من ترضون خلّقه و دینه فزوّجوه و ان لا تفعلوا تکن فتنة فی الارض و فساد کبیر؛ با کسی که اخلاق و دینش مورد پسند باشد، ازدواج کنید. اگر چنین نکنید، فتنه و فساد بزرگی در زمین به وجود خواهد آمد»**.

فردی از امام رضا(ع) سؤال کرد: برای دخترم خواستگاری آمده که بد اخلاق است. آیا دخترم را به او بدهم؟ حضرت فرمود: **171#&لا تزوّجه ان کان سیئ الحلق؛ اگر بد اخلاق است، دخترت را به او نده»**.

نمونه خلاق بد، لجاجت و یکدندگی، تکبر نسبت به همسر، بی ادب بودن، بی وفایی، کینه توزی، سوءظن داشتن، سبکی و هرزگی، کم ظرفیتی و بی تابی، با محبت نبودن و بد چشم بودن است.

3- شرافت خانوادگی: منظور از شرافت خانوادگی، شهرت و ثروت و موقعیت اجتماعی نیست، بلکه منظور نجابت و پاکی و تدبیر خانوادگی طرفین است، زیرا ازدواج با یک فرد مساوی است با پیوند با یک خانواده و فامیل ایجاد و یک نسل. در ازدواج و انتخاب همسر معقول نیست که انسان بگوید: من می‌خواهم با خود این فرد زندگی کنم و کاری به کار خانواده‌اش ندارم. لذا پیامبر(ص) فرمود: **171#&انظر فی ای شی تضع ولدک فان العرق دساس؛ نیک بنگر که فرزندت را در کجا قرار می‌دهی، زیرا نطفه و ژن‌ها و خصوصیات ارثی، خواه ناخواه منتقل می‌شود و تأثیر می‌گذارد»**.

پیامبر(ص) فرمود: **171#&بنگرید چه کسی را به همسری بر می‌گزینید، زیرا فرزندان، شبیه و مانند دایی هایشان می‌شوند»**. باز حضرت فرمود: **171#&ایاکم و خضراء الدمن قیل یا رسول الله: و ما خضراء الدمن؟ قال: المرءة الحسناء فی منبت السوء؛ از**

سبزه‌های قشنگی که روی مزبله‌ها سبز میشود، پرهیز کنید. پرسیدند: مقصودتان چیست؟ فرمود: زن زیبایی که در خانواده پلیدی رشد کرده باشد (پسر نیز همین طور).

4 - زیبایی: زیبایی نیز یک امتیاز است و در شیرینی و سعادت زندگی زناشویی تأثیر به‌سزایی دارد. اگر انسانی، قیافه ظاهری و اندام همسرش را نپسندد و او را دوست نداشته باشد، ممکن است به‌طور ناخواسته به او ستم و جفا کند و از او بهانه و ایراد بگیرد و زندگی را بر او تلخ نماید یا حتی بعد از ازدواج دل به دیگری دهد.

به همسران سفارش شده است که خود را برای هم بیارایند و یکدیگر را اشباع و ارضا کنند تا از انحرافات و مفاسد مصون بمانند.

5 - کفو همدیگر بودن: سنخیت و تناسب و همتایی در علم و سواد و دین و ایمان و فرهنگ و فکر و اخلاق و تحصیلات علمی و سن و مال اگر در تمامی جهات تناسب بیشتر باشد، مشکلات خانوادگی کم‌تر خواهد بود. هر قدر روحیات دختر و پسر به یکدیگر نزدیک‌تر باشد پیوند ازدواج آن دو از استحکام بیش‌تری برخوردار خواهد بود. دختر دیندار باید با شخص دیندار ازدواج کند زیرا دیندار وی دین به‌طور طبیعی در مواردی با یکدیگر اصطکاک و درگیری خواهند داشت. فرد تحصیل کرده هم باید با شخص درس‌خوانده ازدواج کند تا یکدیگر را درک کنند. هم‌چنین تجربه نشان داده است که وقتی اختلاف سن بین دختر و پسر زیاد باشد پس از گذشت سالیانی چند استحکام خانواده دچار تزلزل می‌شود. البته همانندی کامل امکان‌پذیر نیست و نباید در انتخاب همسر وسواسی بود، ولی همانندی نسبی لازم است.

ملاک‌ها و معیار و مسائل دیگری که بیشتر مربوط به سلیقه و موقعیت افراد است در دسته‌ی دوم قرار می‌گیرد و می‌توان از آن صرف نظر کردمانند: هم‌نژاد بودن یا هم‌شهری بودن یا هم‌زبان بودن.